

T.Y.B.Com {April – 2016}
Accounts Group (REVISED) (Paper -III)
Financial Accounting & Auditing
Financial Accounting

QP Code : 17504

Marks :100

Time : 3 hrs.

For the students who have registered through the Institute of Distance and Open Learning in Academic Year 2015-16.

1. All the questions are compulsory.
2. Question No.1 carries 20 marks & other question carries 15 marks each.
4. All working notes should form part of your answer.

Q1. (a) Match the Group A with most appropriate choice given in Group B & rewrite.
(Any 10) (10 marks)

Group A	Group B
1. Long Term Investments	(a) Used as Free Reserve in Buyback of Shares
2. Equity Shares	(b) Deducted from Price of Share
3. Securities Premium	(c) Free Reserve
4. Brokerage on Sale of Shares	(d) Calls in arrears
5. Brokerage on Purchase of Shares	(e) Varying Dividend
6. Short Term Investments	(f) Carried at Cost in Financial Statement
7. Unpaid Calls	(g) Carried at lower of Cost or fair value in Financial Statement
8. Dividend Equalization Reserve	(h) Added to Cost of Shares
9. Intrinsic Value Method	(i) Debited to Capital Reduction A/C
10. Yield Method	(j) Credited to Capital Reduction A/C
11. Reduction in Share Capital	(k) Based on Financial Position
12. Reduction in Furniture Value	(l) Based on Returns

ZB-Con. 3446-16.

[TURN OVER

(b) State whether following statements are True or False. (Any 10) (Reasons not required)
(10 marks)

1. Basis of valuation of stock should be indicated in the Final Accounts of a Company.
2. Foreign Currency is a currency used in presenting the financial statements.
3. Internal Reconstruction is subject to the provisions of Companies Act, 1956.
4. While calculating Profit Prior to Incorporation Gross Profit is allocated on the basis of Sales.
5. Amalgamation may be in the nature of Merger or Purchase.
6. In Intrinsic Value Method, valuation of shares is based on returns on Shares.
7. Final Accounts of Co-operative Housing Society are prepared as per the provisions of Companies Act.
8. IFRS stands of Internal Financial Reporting System.
9. Cum Interest Price includes the Interest.
10. In Co-operative Housing Society Final Accounts transfer to Reserve Fund is to be made @ 50% of the profit.
11. Bonus Shares have Nil Cost.
12. When A Ltd. is taken over by B Ltd. it is called absorption of Company.

Q. 2 Following is the Balance sheet of Sushant Ltd. as on 31st March, 2015. (15 marks)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
<u>Share Capital</u>		<u>Fixed Assets</u>	
7,000 10% Preference Share of Rs.10/- each.	7,00,000	Goodwill	50,000
40,000 Equity Shares of Rs.10/- each.	4,00,000	Patents & Trade marks	30,000
<u>Reserve & Surplus</u>		Building	3,20,000
Capital Reserve	40,000	Plant & Machinery	2,80,000
<u>Secured loans</u>		Furniture	1,20,000
		<u>Current Assets, Loans & Advances</u>	

6% Debentures of Rs.100/- each	2,00,000	Stock	1,55,000
Debentures interest due	70,000	Sundry Debtors	85,000
<u>Current Liabilities & Provisions</u>		Bank	85,000
Sundry Creditors	1,40,000	Cash	35,000
		<u>Miscellaneous Expenditure</u>	
		Discount on debentures	35,000
		Profit & Loss A/c	3,55,000
	15,50,000		15,50,000

Note : Preference dividend is in arrears for three years. The following scheme of reconstruction was prepared & duly approved by the court.

- 1) The Preference Shares shall be converted into equal number of 11% Preference shares of Rs.50/- each.
- 2) The Equity Share shall be reduced to Rs.2/- each. However, the Face Value will remain the same.
- 3) 6% Debentures shall be converted into equal number of 7% debentures of Rs.85/- each. The debenture holders also agreed to waived 60% of the accrued interest.
- 4) Arrears of Preference dividend is to be reduced to one years dividend which is paid in cash.
- 5) The sundry creditors agreed to waived 40% of their claims & to accept Equity Shares for Rs.40,000/- in part settlement renewed claims.
- 6) The assets are to be revalued as under : Building Rs.4,00,000/-, Plant & Machinery Rs.2,20,000/-, Furniture Rs.70,000/-, Stock Rs.1,00,000/-, Debtors Rs.70,000/-
- 7) Intangible assets & fictitious assets are to be written off.

Pass journal entries. Prepare Capital Reduction Account in the books of the Sushant Ltd.

OR

Q. 2 . The following is the Balance Sheet of No Future Ltd. as on 30th September, 2014

(15 marks)

ZB-Con. 3446-16.

[TURN OVER

Balance Sheet as on 30th September, 2014

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Issued capital		Land & Buildings	2,00,000
6,000 Equity Shares of Rs 100 each	6,00,000	Plant and Equipment	3,00,000
1000 6% Preference Shares of Rs 100 each	1,00,000	Furniture	65,000
10% Debentures	1,00,000	Patents	45,000
Sundry Creditors	1,00,000	Inventory	68,950
Bank Overdraft	2,40,000	Sundry Debtors	1,49,450
		Cash	3,700
		Profit & loss A/C	3,07,900
	11,40,000		11,40,000

A new Company Bright Ltd was formed to take over this company. The Authorized capital of the new company was Rs 15,00,000 divided into 1,00,000 Equity shares of Rs 10 each and 5,000 7% Preference shares of Rs 100 each.

The terms and conditions agreed for this were as follows:

- 10% debenture holders agreed to take new 9% Debentures of Rs.95000 in full satisfaction.
- 6% Preference shareholders were to receive 3 new 7% Preference shares of Rs.100 each for every 4 old preference shares.
- The equity shareholders to receive 30,000 Equity shares of Rs.10 each, credited as Rs.8 paid up
- Bright Ltd. to issue 20,000 equity shares of Rs.10 each at par for cash
- Bright Ltd to make a call of Rs.2 per share on shares issued to No Future Ltd.

You are required to give necessary Ledger A/c s to close the books of No Future Ltd and Journal entries in the books of Bright Ltd.

Q. 3

(15 marks)

The Balance Sheet of Sachin Ltd. as on 31st March 2015 is as follows.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity shares of Rs.10/-	6,00,000	Fixed Assets	21,90,000
10% Preference Shares of Rs.100/- each	1,50,000	Investments	5,00,000
Securities Premium	1,20,000	Current Assets	8,10,000
General Reserve	3,80,000	(including Bank balance Rs.1,25,000/-)	
10% Debentures	15,00,000		
Term Loan from Dena Bank	3,00,000		
Current Liabilities	4,50,000		
	35,00,000		35,00,000

Keeping in view all the legal requirements, ascertain the maximum no. of Equity shares that Sachin Ltd. can buy back @ Rs.50/- per shares. Assume that the buy back is actually carried out. Investment costing Rs.3,00,000/- sold for Rs.3,20,000/-. Pass Journal entries.

OR

Q.3 The Trading and Profit & Loss Accounts of M/s. Neha & Co. for the period ended 31st March 2016 is as under – (15 marks)

Trading and Profit & Loss Account

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
To Opening Stock	45,000	By Sales	15,25,000
To Purchases	7,12,000	(-) Return	<u>(25,000)</u>
(-) Return	<u>(12,000)</u>		15,00,000
To Wages	40,000	By Closing Stock	47,000
To Carriage	12,000		
To Gross Profit c/d	7,50,000		
	15,47,000		15,47,000
To Salaries A/c	42,000	By Gross Profit b/d	7,50,000
To Travelling Exp. A/c	45,000	By Discount A/c	22,000
To Rent & Taxes A/c	18,000	By Share Transfer Fees A/c	2,000
To Directors Fees A/c	12,000		

To Discount A/c	18,000		
To General Exp. A/c	6,000		
To Depreciation A/c	48,000		
To Debenture Interest A/c	25,000		
To Interest on Purchase Consideration A/c	27,000		
To Salaries to Partners A/c	20,000		
To Carriage outwards A/c	29,000		
To Net Profit c/d	4,84,000		
	7,74,000		7,74,000

1) In order to acquire the business of the firm, Néha Ltd. was incorporated on 1st Sept. 2015. However, the business was taken over with effect from 1st June, 2015. The purchase consideration was paid on 30th Sept. 2015. The net sales upto 1st Sept. 15 was Rs.6,00,000/- and net purchase upto 1st Sept. 15 was Rs.3,00,000/-.

2) Depreciation included Rs.18,000/- on Assets acquired by Neha Ltd.

3) Rent was paid for the period from 1st July, 15 to 30th Oct., 15 Rs.6,000/-. Remaining rent was on premises taken over from vendor to be allocated in time ratio.

4) Salaries includes salary of managing direct Rs.2,000/- p.m. from Incorporation.

You are required to determine pre & post Incorporation Profit.

Q. 4 On 1st January, 2015; 2000, 6% Debentures of Rs. 100 each of Sigma Ltd. were held as investment by Mr. Vijay at a cost of Rs. 1,82,000. Interest is payable on 31st December.

On 1st April, 2015; Rs.40,000 of such debentures were purchased by Vijay @ Rs. 98 cum interest.

On 1st September, 2015; Rs. 60,000 of such debentures were sold at Rs. 96 ex-interest.

On 1st December, 2015; Rs. 80,000 of such debentures were sold at Rs. 99 cum interest.

On 31st December, 2015; Mr. Vijay sold Rs. 1,00,000 debentures @ Rs. 95 cum interest.

Prepare Investment Account for ^% Debentures of Sigma Ltd. in the books of Mr. Vijay.

(15 marks) (15 marks)

OR

Q.4 Neetu Co-operative Housing Society has prepared the following Trial Balance for the year ended 31.03.2015. Prepare Final Accounts of the Society for the year ended 31.03.2015 (15 Marks)

Debit Balances	Rs.	Credit Balances	Rs.
Cash	325	Members' Contribution for Maintenance	1,27,405
Bank Balance with MSC Bank	5,240	Interest on Bank	1,250
Dues from members	2,570	Interest from Members	3,500
Prepaid Insurance	1,580	Share Capital	2,500
Prepaid Subscription to Hsg. Federation	2,500	Repairs Fund	25,000
Building	50,00,000	Reserve Fund	35,800
Electricity Charges	25,460	Loan from Mahesh	40,000
Repairs and Maintenance	26,950	Accounting Charges Payable	2,000
Salary	68,000	Audit Fees Payable	4,000
Printing & Stationery	5,360	Salary Payable	10,000
Electrical Lamps	3,620	Members Contribution towards Flat	50,00,000
Conveyance	5,000	Income & Expenditure A/C	60,000
Postage & Telephone	5,700		
Accounting Charges	6,000		
Property Tax	89,000		
Interest on Loan	54,000		
Professional Charges	10,000		
Education Fund	150		
Total	53,11,455	Total	53,11,455

Q. 5 On 1st January 2014 MARIA LTD. an Indian importer purchased \$ 2,50,000 worth goods from Good Luck Trading Company of USA. (15 marks)

The payment for the import was made as follows:

On 10th February 2014 ---- \$ 1,00,000

On 15th March 2014 ---- \$ 75,000

On 20th April 2014 ---- \$ 75,000

Maria Limited closes its books on 31st March every year.

The exchange rate for \$ 1 was follows :

1st January 2014 ----- Rs. 49.00

10th February 2014 ----- Rs. 49.50

15th March 2014 ---- Rs. 47.60

31st March 2014 ----- Rs. 45.00

20th April 2014 ----- Rs. 46.75

(1) Pass Journal Entries.

(2) Prepare Good Luck Trading Company Account and Foreign Exchange Fluctuation Account in the books of Maria Limited.

OR

Q.5 Ascertain the value of goodwill of Hitesh Ltd. carrying on textile business from the following information. (15 Marks)

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
3,750 Equity Shares of Rs. 100 each fully paid	3,75,000	Goodwill	52,500
Profit & Loss A/C	90,000	Land & Building	1,50,000
Sundry Creditors	1,35,000	Plant & Machinery	1,40,000
Provision for Taxation	90,000	Stock	2,40,000
Bank Overdraft	30,000	Sundry Debtors	1,27,500
		Bank	10,000
	7,20,000		7,20,000

The company commenced the operation in 2010. The profit earned before providing for taxation are :

2010 : Rs. 93,000

2011 : Rs. 97,500

2012 : Rs. 1,05,000

2013 : Rs. 1,25,000

2014 : Rs. 1,52,500

Assuming that income tax at the rate of 40% has been payable on these profits and 15% is the fair return on capital employed in such type of concerns, ascertain goodwill of the business by :

- a) Capitalization of average profits
- b) Capitalization of super profits

Q. 6 A) What is Buyback of Shares? Write the provisions given under Companies Act for Buyback of Shares.

[Marks 10]

B) Explain in detail the various methods of Valuation of Shares.

[Marks 10]

OR

Q. 6 Write Short Notes on any **FOUR** of the following.

(20 Marks)

- a) Final Accounts of Co-operative Housing Society
- b) Yield Value Method of Valuation of Shares
- c) Super Profit Method of Valuation of Goodwill
- d) Financial Statements under IFRS
- e) Amalgamation of Companies
- f) Capital Reduction A/C

[TURN OVER

सूचना : (ज्या विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१५-२०१६ करीता दुरस्थ आणि मुक्त अध्ययन संस्थेत नोंदणी केली आहे त्यांच्याकरीता)

- (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (२) प्रश्न १ आणि ६ करीता २० गुण व इतर प्रश्नांसाठी प्रत्येकी १५ गुण आहेत.
- (३) तुम्ही केलेली टाचणे उत्तराचा भाग असेल.
- (४) इंग्रजी भाषेतील मुळ प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१.(अ)'अ' गटातील रकान्यात दिलेल्या वाक्यांचा 'ब' गटातील रकान्यातील वाक्यांशी अगदी सुयोग्य संदर्भ जुळवून वाक्ये पुन्हा लिहा. (कोणतेही दहा) १०

'अ' गट

'ब' गट

१) दिर्घ मुदतीची गुंतवणूक	अ) भाग पुर्नखरेदीमध्ये ((Buyback)) मुक्त निधीचा उपयोग.
२) सामान्य भाग	ब) भागाच्या किंमतीतून (मूल्यातून) वजावट
३) भाग अधिभार	क) मुक्त निधी
४) भाग विक्रीवरील दलाली	ड) भाग हप्त्या बाकी
५) भाग खरेदीवरील दलाली	इ) लाभांश तफावत
६) अल्प मुदतीची गुंतवणूक	फ) वित्तीय पत्रकामध्ये मुळ किंमतीला ओढणे
७) न भरलेला मागणी हप्त्या	ग) वित्तीय पत्रकामध्ये कमी मूल्य किंवा उचित मुल्यानुसार ओढणे.
८) लाभांश समानीकरण गंगाजळी	ह) भागांच्या मुळ किंमतीत मिळविणे.
९) अंगभूत मूल्य पध्दती	य) भांडवल कपात खात्याच्या खर्चाच्या बाजूला नोंद करणे.
१०) उत्पन्न (Yield) पध्दती	ज) भांडवल कपात खात्याच्या जमा बाजूला नोंद करणे.
११) भाग भांडवल कपात करणे	ख) वित्तीय परिस्थितीवर आधारीत
१२) फर्निचर मुल्यात कपात	ल) परतीच्या आधारावर

१.(ब) खालील विधाने सत्य कि असत्य ते लिहा (कारणे लिहू नयेत) (कोणतेही दहा) १०

- १) कंपनी अंतिम लेखामध्ये (फायनल अकाऊंट) मालसाठा मुल्यांकन पाया दर्शविते.
- २) वित्तीय प्रपत्रामध्ये परकीय चलनाचे सादरीकरण हे विदेशी चलनाच्या वापरात असते.
- ३) 'अंतर्गत पुर्नरचना' कंपनी कायदा १९५६ च्या तरतुदीनुसार केली जाते.
- ४) स्थापनापूर्व नफ्याच्या आकडेमोडीसाठी विक्री प्रमाणावर आधारित ढोबळ नफ्याची विभागणी केली जाते.
- ५) एकत्रिकरण हे विलीनीकरण किंवा खरेदी स्वरूप यानुसार केले जाते.
- ६) अंतर्गत मूल्य पध्दतीमध्ये भागांच्या परताव्यावर आधारीत भागांचे मुल्यांकन केले जाते.
- ७) कंपनी कायद्यातील तरतुदीनुसार सहकारी हौसींग सोसायटीची अंतिम लेखा पत्रके तयार केली जातात.

[TURN OVER]

- ८) आय एफ आर एस म्हणजेच इंटरनल फायनांशियल रिपोर्टिंग स्टिस्टीम होय.
 ९) व्याजासह किंमतीमध्ये व्याजाची रक्कम समाविष्ट असते.
 १०) सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे अंतिम लेखे तयार करताना प्राप्त नफ्याच्या ५०% इतकी रक्कम गंगाजळीत वर्ग केली जाते.
 ११) लाभांश भागांना किंमत मुल्य नसते.
 १२) जेव्हा अ लिमिटेड ने ब लिमिटेडचा ताबा घेतला जातो तेव्हा त्यास कंपनीचे शोषण केले म्हटले जाते.

प्र.२. ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या सुशांत लि. च्या ताळेबंदाची स्थिती खालीलप्रमाणे आहे.

१५

देणी	₹	मालमत्ता	₹
भाग भांडवल -		स्थिर मालमत्ता	
७०००, १०% अग्रहक्क भाग प्रत्येकी ₹ १० प्रमाणे	७,००,०००	नावलौकिक	५०,०००
४०,००० सामान्य भाग प्रत्येकी ₹ १० प्रमाणे	४,००,०००	पेटंट आणि ट्रेडमार्क्स	३०,०००
गंगाजळी आणि अधिक्क -	४०,०००	इमारत	३,२०,०००
भांडवली गंगाजळी		यंत्रसामग्री व यंत्रे	२,८०,०००
सुरक्षित कर्ज -		फर्निचर	१,२०,०००
७% कर्जरोखे	२,००,०००	चालू मालमत्ता गुंतवणुक	
प्रत्येकी ₹ १०० प्रमाणे		-कर्ज आणि अॅडव्हान्स	
कर्ज रोख्यावरील थकीत व्याज	७०,०००	मालसाठा	१,५५,०००
चालु देणी आणि तरतुदी		विविध ऋणको	८५,०००
विविध धनको	१,४०,०००	बँक खाते	८५,०००
		रोख खाते	३५,०००
		मिसलिनिअल खर्च -	
		कर्ज रोख्यावरील करार	३५,०००
		नफा तोटा खाते	३,५५,०००
	१५,५०,०००		१५,५०,०००

नोट - अग्रक्रम लाभांश रक्कम तीन वर्षांपासुन देय (थकबाकी) आहे.

अंतर्गत पुनर्रचनेसाठी खालील योजना तयार केली आणि कायद्याने परवानगी मिळाली आहे.

ZB-Con. 3446-16.

[TURN OVER

- १) अग्रहक भागांचे तेवढ्याच संख्येमध्ये रूपांतर करताना ११% अग्रहक भाग प्रत्येकी ₹५० प्रमाणे ठरले.
- २) सामान्य भागांची किंमत ₹ २ प्रमाणे कमी केली. मात्र दर्शन मुल्यामध्ये कोणताही बदल नाही.
- ३) ६% प्रमाणेचे कर्जरोखे तेवढ्याच संख्येच्या ७% कर्जरोखे प्रत्येकी ₹ ८५ प्रमाणे रूपांतरीत केले. कर्जरोखे धारकानी ६०% देय व्याजाची रक्कम सोडून देण्याची तयारी दर्शविली आहे.
- ४) अग्रहक भागावरील लाभांश रक्कम कपात करताना फक्त एक वर्षाची रक्कम रोख रकमेत घेण्यास मान्यता दिली.
- ५) विविध धणकोनी देय रकमेपैकी ६०% रक्कम सोडून देण्याचे कबुल (मान्य) केले आहे. आणि ४०,००० चे समान भाग घेण्यास संमती दिली.
- ६) मालमतेचे मुल्यांकन खालीलप्रमाणे - इमारत ४,००,०००, यंत्रसामग्री व सयंत्र ₹२,२०,००० फर्निचर ₹ ७०,००० मालसाठा ₹ १,००,००० ऋणको ₹ ७०,०००.
- ७) अदृश्य मालमत्ता आणि कल्पित मालमत्ता खातेबाद करा.
रोजकीर्द तयार करा. तसेच सुशांत लि. च्या पुस्तकात भांडवल कपात खाते तयार करा.

किंवा

२. नो फ्युचर लि.चा ताळेबंद दि.३०।१।२०१४ चा खालीलप्रमाणे -

१५

३० सप्टेंबर २०१४ ताळेबंद

देणी	₹	मालमत्ता	₹
विक्रीस काढलेले भांडवल -		जमीन व मालमत्ता	२,००,०००
६०००सामान्य भाग प्रत्येकी		यंत्रसामग्री व सयंत्रे	३,००,०००
₹ १०० प्रमाणे	६,००,०००	फर्निचर	६५,०००
१०० ६% अग्रहक भाग		पेटंट	४५,०००
₹ १०० प्रमाणे	१,००,०००	मालसाठा	६८९५०
१०% कर्ज रोखे	१,००,०००	विविध ऋणको	१,४९,४५०
विविध धनको	१,००,०००	रोख खाते	३,७००
बँका अधिकर्ष	२,४०,०००	नफा तोटा खाते	३,०७,९००
	<u>११,४०,०००</u>		<u>११,४०,०००</u>

ब्राइट लिमिटेड नावाच्या कंपनीची स्थापना करताना दुसरी एका कंपनीचा ताबा आला. नवीन कंपनीचे ₹ १५,००,००० चे अधिकृत भांडवल १,००,००० सामान्य भाग ₹१० प्रमाणे ५००० ७% अग्रहक भाग ₹१०० प्रमाणे आहे.

खालील प्रमाणे अटी आणि नियम मान्य करण्यात आले --

ZB-Con. 3446-16.

[TURN OVER

- अ) १०% कर्ज रोखेधारकांनी, नवीन ९% कर्जरोखे ₹ ९५,००० संपूर्ण समाधानाने घेण्यास मान्यता दिली.
- ब) ६% अग्रहक्क भागधारकांनी, ४ जुन्या अग्रहक्काच्या भागाच्या बदल्यात ₹ ३०० प्रमाणे ३ अग्रहक्क भाग घेण्याचे मान्य केले.
- क) ३०,००० सामान्य भाग ₹ १० प्रमाणे होते त्यात रु. प्रमाणे सामान्य भाग धारकांनी मान्यता दिली.
- ड) ब्राइट लि. ने २०,००० सामान्य भाग ₹ १० प्रमाणे (पुर्णदत्त) रोखीने विक्री केले.
- इ) ब्राइट लि. ने ₹ २ प्रमाणे नो फ्युचर लि. कंपनीच्या भागावरील मागणी हफता रक्कमेची मागणी केली.

नो फ्युचर कंपनीच्या पुस्तकातील विविध खाते पुस्तके तयार करा आणि ब्राइट कंपनीच्या पुस्तकात रोजकीर्द नोंदी करा.

३. सचिन लि. चा दि.३१।३।२०१५ ताळेबद खालीप्रमाणे :-

देणी	₹	मालमत्ता	₹
₹ १० प्रमाणे सामान्य भाग	६,००,०००	स्थिर मालमत्ता	२१,९०,०००
१०% अग्रहक्क भाग		गुंतवणुक	५,००,०००
(₹ १०० प्रमाणे)	१,५०,०००		
भाग अधिभार	१,२०,०००	चालु मालमत्ता	८,१०,०००
सामान्य गंगाजळी	३,००,०००	(बँक खात्यावरील	
१०% कर्ज रोखे	१,१५,०००	रु. १,२५,००० शिल्लक	
देना बँक मुदत कर्ज	३,००,०००	रकमेवर)	
चालू देणी	४,५०,०००		
	<u>३५,००,०००</u>		<u>३५,००,०००</u>

सर्व कायदेशीर बाबी लक्षात घेऊन सचिन लि. चे ₹ ५० प्रमाणे समभाग किंमतीला महत्तम किती समभाग पुर्नखरेदी (Buyback) करू शकेल. असे समजा कि भाग पुर्नखरेदी प्रत्यक्षात झाली आहे. गुंतवणुक मुळ किंमत ₹ ३,००,००० ची ₹ ३,२०,००० ला विक्री केली. रोजकीर्द नोंदी करा.

किंवा

३. मेसर्स नेहा आणि कंपनीचे ३१ मार्च २०१६ रोजी अखेरचे व्यापारी व नफा तोटा पत्रक खालीलप्रमाणे आहे. १५

व्यापारी व नफा तोटा पत्रक (खाते)			
तपशील	₹	तपशील	₹
आरंभीचा मालसाठा	४५,०००	विक्री	१५,२५,०००
खरेदी खाते ७,१२,०००		वजा-परत	२५,०००
वजा-परत (१२,०००)	७,००,०००		१५,००,०००
मजुरी	४०,०००		
वाहतुक	१२,०००	शेवटचा माल साठा	४७,०००
ढोबळ नफा सी-डी.	७,५०,०००		
	<u>१५,४७,०००</u>		<u>१५,४७,०००</u>
वेतन खाते	४२,०००	ढोबळ नफा बी-डी.	७,५०,०००
वाहतुक खर्च खाते	४५,०००	कसर खाते	२२,०००
भाडे व कर खाते	१८,०००	भाग हस्तांतर फी खाते	२,०००
संचालक फी खाते	१२,०००		
कसर खाते	१८,०००		
सामान्य सर्व खाते	६,०००		
घसारा खाते	४८,०००		
कजरोखे व्याज खाते	२५,०००		
खरेदी मोबदला व्याज खाते	२७,०००		
भागीदारांचे वेतन	२०,०००		
बाह्य वाहतुक खाते	२९,०००		
निव्वळ नफा	४,८४,०००		
	<u>७,७४,०००</u>		<u>७,७४,०००</u>

- १) १ सप्टेंबर २०१५ रोजी नेहा लि. ची स्थापना करून भागीदारी संस्थेचा व्यवसाय घेतला आहे. मात्र हा व्यवसाय १ जून २०१५ रोजी ताब्यात घेण्यात आला.
३० सप्टेंबर २०१५ ला खरेदी मोबदला रक्कम दिली. १ सप्टेंबर २०१५ पर्यंत निव्वळ विक्री ₹ ६,००,००० आणि १ सप्टें. २०१५ पर्यंत निव्वळ खरेदी ₹ ३,००,०० होती.
- २) नेहा लि. च्या मालमत्तेवरील घसाव्याची रु. १८,००० ही रक्कम घसान्याध्ये समाविष्ट आहे.
- ३) ₹ ६००० इतकी रक्कम १ जुलै २०१५ ते ३० ऑक्टो. २०१५ भाडे खात्यासाठी दिलेली होती. उरलेली भाड्याची रक्कम विक्रेत्याच्या प्रिमाइसीसची होती. विक्रेत्याने वेळेच्या प्रमाणावर आधारीत विभागणी झाली.
- ४) वेतनामध्ये कंपनी स्थापनेपासूनच्या कालावधीमधील माहे ₹ २००० प्रमाणे इतकी व्यवस्थापकीय संचालकाच्या वेतनाची रक्कम समाविष्ट आहे.
स्थापनपूर्व आणि स्थापनेनंतरच्या नफ्याची नोंद दाखवा.

४. मि. विजय यांनी सिग्मा लि. मध्ये १ जाने. २०१५ मध्ये २००० ६% कर्जरोखे रु. १०० प्रमाणे गुंतविले आहेत त्याची मुळ किंमत रु. १,८२,०००/- आहे. व्याजाची रक्कम ३१ डिसेंबरला देय आहे. १५
विजय यांनी १।४।२०१५ मध्ये रु ४०००/- चे कर्जरोखे खरेदी केले कि त्याची किंमत रु ९८/- व्याजासह अशी होती.
१।९।२०१५ रोजी रु ६०,०००/- किमतीचे कर्जरोखे रु ९६/- व्याज रहित विक्री केले.
१।१२।२०१५ मध्ये रु ८०,०००/- किमतीचे रु ९९/- व्याजासहित कर्ज राखे विक्री केले.
३१।१२।२०१५ रोजी विजय यांनी रु १,००,०००/- किमतीचे रु ९५/- प्रमाणे व्याजासहित कर्ज राखे विक्री केले.
विजय यांच्या खाते पुस्तकात सिग्मा लि. चे ६% कर्जरोखे गुंतवणुक खाते तयार करा.

किंवा

४. नितू गृह निर्माण सहकारी संस्थेच्या ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या तेरीज पत्रकातील माहिती खालील प्रमाणे आहे त्यानुसार ३१।०३।२०१५ अखेरचे अंतिम लेखे (फायनल अकाऊंट) संस्थेच्या पुस्तकात तयार करा. १५

नावे	रु	जमा	रु
रोख	३२५	देखभालीसाठी सदस्याकडून वर्गणी	१,२७,४०५
एम.एस.सी. बँकेतील शिल्लक	५२००		
सदस्यांकडून येणे	२५७०	बँकेतून प्राप्त व्याज	१२५०
आगाऊ विमा हप्त्या	१५८०	सदस्याकडून व्याजप्राप्त	३,५००
हाऊसिंग फेडरेशनला आगाऊ दिलेली वर्गणी	२,५००	भाग भांडवल	२,५००
इमारत	५०,००,०००	दुरुस्ती निधी	२५,०००
विज खर्च	२५४६०	राखीव निधी	३५,८००
दुरुस्ती व देखभाल	२६९५०	मेहराकडून कर्ज	४०,०००
वेतन	६८,०००	लेखे चार्जिस देय	२०००
छपाई व स्टेशनरी	५३६०	अंकेक्षण फी देय	२०००
विज दिवा	३६२०	वेतन देय	१०,०००
		फ्लॉटसाठी सदस्यांची वर्गणी	५०,००,०००
प्रवास भत्ता	५०००		
पोस्ट व टेलिफोन	५७००	डायन आणि खर्च खाते	६०,०००
प्रलेखे खर्च	६०००		
मालमत्ता कर	८,९०००		
कर्जावरील व्याज	५४,०००		
व्यावसायिक खर्च	१०,०००		
शिक्षण निधी	१५०		
	<u>५३,११,४५५</u>		<u>५३,११,४५५</u>

५. १ जानेवारी २०१४ रोजी मारिया लि. या भारतीय आयातदाराने गुडलक ट्रेडिंग कंपनी यु.एस.ए. या कंपनीकडून २,५०,००० डॉलर किमतीच्या मालाची आयात केली. १५
- आयात मालाची रक्कम खालीलप्रमाणे अदा केली.
- दि. १० फेब्रुवारी २०१४ - १,००,००० डॉलर
 दि. १५ मार्च २०१४ - ७५,००० डॉलर
 दि. २० एप्रिल २०१४ - ७५,००० डॉलर
- एक डॉलर चा विनिमय दर रुपयांमध्ये खालीलप्रमाणे
दिनांक	दर (₹)
१११२०१४	- ४९.००
१०१२१२०१४	- ४९.५०
१५१३१२०१४	- ४७.६०
३११३१२०१४	- ४५.००
२११४१२०१४	- ४६.७५

मारिया लि. दरवर्षी ३१ मार्चला वार्षिक खाती बंद करतात(वर्ष अखेर ३१ मार्च आहे.)

१) रोजकीर्दीमध्ये नोंदी करा.

२) गुडलक ट्रेडिंग कंपनी खाते व विनिमय दर बदल खाते ही मारिया लि. कंपनीच्या पुस्तकात तयार करा.

किंवा

खालील माहितीच्या आधाराने हितेश लि. या टेक्साईल व्यवसायाचे नाव लौकिकाचे मुल्य (Value of goodwill) काढा.

देणी	₹	मालमत्ता	₹
सामान्य भाग (₹ ३७५० भाग प्रत्येकी १०० चे पूर्णदत्त)	३७५,०००	नावलौकीक	५२५००
		इमारत व जमिन	१,५०,०००
		सयंत्र व यंत्र सामग्री	१,४०,०००
नफा तोटा खाते	९०,०००	मालसाठा	२,४०,०००
विविध धनको	१,३५,०००	विविध ऋणको	१,२७,५००
कर तरतुद	९०,०००	बँक खाते	१०,०००
बँक ओव्हरड्राफ्ट	३०,०००		
	<u>७,२०,०००</u>		<u>७,२०,०००</u>

कंपनीने व्यसायाला २०१० मध्ये प्रारंभ केला आहे. कर तरतुदकरण्यापुर्वी कंपनीचा नफा खालील प्रमाणे आहे.

२०१० ₹ ९३,०००; २०११ ₹ ९७,००० ;

२०१२ ₹ १,०५,००० ; २०१३ ₹ १,२५,०००

२०१४ ₹ १,५२,५००

असे गृहीत धरा की प्राप्तीकर दर ४०% प्रमाणे आकारला जातो आणि भांडवल गुंतवणुकीवरी परतावा १५% प्रमाणेच या प्रकारच्या व्यवसायातही प्राप्त होतो. यावरून 'नावलौकीक मुल्य' निश्चित करा.

अब) सरासरी नफा भांडवलीकरण

ब) सुपर नफा भांडवलीकरण

६. अ) पुनखरीदी म्हणजे काय? भाग पुनखरीदी बाबतच्या कंपनी कायद्यातील तरतुदी विशद करा. १०
ब) भाग मुल्यांकनाच्या विविध पध्दती सविस्तर विशद करा. १०

किंवा

६. खालील पैकी कोणत्याही चार वर टिपा लिहा २०
अ) सहकारी गृह निर्माण संस्थेचे अंतिम लेखे (Final A/C)
ब) भाग मुल्यमापनाची उत्पन्न मुल्य (Yield Value) पध्दत
क) नावलौकीक मुल्यमापनाची सुपर नफा पध्दत.
ड) आय.एफ.आर.एस् नुसार वित्तीय प्रपत्रे
इ) कंपनीचे एकत्रीकरण
फ) भांडवल कपात खाते.